

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-05-88/2-T
Datum: 1. decembar 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Christoph Flügge, predsjedavajući
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua
sudija Prisca Matimba Nyambe

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 1. decembra 2010.

TUŽILAC

protiv

ZDRAVKA TOLIMIRA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA DA SE IZDA NALOG ZA
DOSTAVLJANJE DETALJNIH INFORMACIJA O ODBRANI OPTUŽENOG
ALIBIJEM**

Tužilaštvo:
g. Peter McCloskey

Optuženi:
Zdravko Tolimir

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu Tužilaštva za izdavanje naloga optuženom da navede dovoljno pojedinosti o svojoj odbrani alibijem", dostavljenom 8. marta 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

I. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Zahtjev

1. U Zahtjevu se traži da Vijeće na osnovu pravila 67(B) i 73(A) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) Zdravku Tolimiru (dalje u tekstu: optuženi) izda nalog da dostavi dovoljno detaljne informacije o svojoj odbrani alibijem.¹ Tužilaštvo tvrdi da je optuženi u "Podnesku Zdravka Tolimira sa Pretpretresnim podneskom u skladu s pravilom 65ter(F) i obaveštenjem o odbrani alibijem u pogledu izvesnih optužbi" (dalje u tekstu: Pretpretresni podnesak tužilaštva) najavio svoju namjeru da ponudi odbranu alibijem.² Međutim, tužilaštvo tvrdi da ta najava alibija nije bila dovoljno detaljna tako da ne zadovoljava uslove iz pravila 67(B).³

2. Tužilaštvo tvrdi da pravilo 67(B)(i)(a) nalaže da optuženi mora precizno navesti mjesto gdje se nalazio, identitet svjedoka ili sav drugi dokazni materijal na koji se optuženi namjerava pozvati kako bi dokazao taj alibi.⁴ Tužilaštvo izjavljuje da, shodno Pravilu 67(C), izostanak takvog obavještenja ne oduzima optuženom pravo da svjedoči o odbrani alibijem, ali mu Pretresno vijeće može uskratiti mogućnost da izvodi dokaze o alibiju.⁵

3. Tužilaštvo izjavljuje da se izraz "alibi", iako ni Statut ni Pravilnik Međunarodnog suda ne daju njegovu definiciju, shvata kao poricanje optuženog da je bio u položaju da

¹ Zahtjev, par. 1.

² *Ibid.* (gdje se poziva na par. 36-44, 232 i 261 Pretpretresnog podneska optuženog).

³ *Ibid.*, par. 1,9.

⁴ *Ibid.*, par. 9.

⁵ *Ibid.*, par. 2.

počini krivično djelo za koje je optužen.⁶ Tužilaštvo tvrdi da odbrana alibijem ne znači da se teret dokazivanja prebacuje na optuženog, nego se samo traži da optuženi predoči dokaze koji mogu izazvati razumnu sumnju u tezu tužilaštva ako je taj alibi istinit.⁷ Tužilaštvo osim toga tvrdi da je uslov da se mora dostaviti obavještenje o odbrani alibijem neophodan kako bi se obezbijedila pravičnost i preciznost suđenja, jer se na taj način tužilaštvu omogućava da izvrši svoju dužnost da provede istragu o navodnom alibiju.⁸

4. Prelazeći na obavještenje o alibiju iz Pretpretresnog podneska optuženog, tužilaštvo tvrdi da ono nije dovoljno detaljno jer sadrži uopštene tvrdnje, a ne konkretne informacije o činjenicama.⁹ Tužilaštvo navodi da nedostatak dovoljno detaljnih informacija o karakteru i obimu alibija, odnosno o mjestima na kojima optuženi tvrdi da je bio prisutan, rezultira nepravičnim stavljanjem tužilaštva u nepovoljan položaj jer takvo postupanje, koje ne poštuje kriterijume razumnosti, ostavlja prostor za nenajavljene dokaze.¹⁰ Tužilaštvo tvrdi da blagovremeno i dovoljno detaljno obavještenje o odbrani alibijem, omogućava tužilaštvu da istraži navode o alibiju, da se pripremi da odgovori na odbranu alibijem u pogledu predmetnih činjenica, da alibi obradi u svom glavnom dokaznom postupku i da ga pobija u unakrsnom ispitivanju.¹¹

B. Odgovor

5. Dana 22. marta 2010., optuženi je podnio Zahtjev za produženje roka za podnošenje odgovora.¹² Dana 25. marta 2010., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor na Zahtjev optuženog za produženje roka za podnošenje odgovora na Zahtjev tužilaštva", u kojem tvrdi da nema prigovora na Zahtjev optuženog za produženje roka.¹³ Dana 25. marta 2010., Vijeće je usmeno odobrilo zahtjev optuženog i kao rok za dostavljanje

⁶ *Ibid.*, par. 3-5.

⁷ *Ibid.*, par. 3-6.

⁸ *Ibid.*, par. 7-8.

⁹ *Ibid.*, par. 9-11.

¹⁰ *Ibid.*, par. 12.

¹¹ *Ibid.*, par. 13.

¹² Zahtev za produženjem roka za podnošenje odgovora na zahtev tužilaštva, 24. mart 2010. (engleski prijevod), 22. mart 2010. (original na b/h/s-u), par. 3.

¹³ Odgovor na zahtjev optuženog za produženje roka za podnošenje odgovora na zahtjev tužilaštva, 25. mart 2010., par. 2.

odgovora odredilo 12. april 2010. godine.¹⁴ Dana 12. aprila 2010., optuženi je dostavio "Odgovor na Zahtev Tužilaštva za izdavanje naloga optuženom da navede dovoljno pojedinosti o svojoj odbrani alibijem" (dalje u tekstu: Odgovor), čiji je prijevod na engleski zaveden 19. aprila 2010. godine. Optuženi u Odgovoru odbacuje tvrdnje tužilaštva i tvrdi da je u vezi sa svojim alibijem dostavio dovoljno pojedinosti kako bi se ocijenilo da je ispunio uslove iz pravila 67(B).¹⁵

6. Optuženi tvrdi da je u njegovom Pretpretresnom podnesku alibi istaknut samo u pogledu krivičnih djela navedenih u paragrafima od 21 do 23 i 29(C) Treće izmijenjene optužnice.¹⁶ Optuženi napominje da u Pretpretresnom podnesku odbrana nije propustila da iznese dovoljno pojedinosti kojima potkrepljuje alibi u cjelini, a tu činjenicu potvrđuje "serija zahteva Tužilaštva za proširenjem liste svedoka i spiska dokaznih predmeta".¹⁷ Optuženi tvrdi da su "osnovna teza odbrane" i "priroda odbrane optuženog" jasno naznačene u Pretpretresnom podnesku koji "pruža više nego dovoljno informacija" o ulozi optuženog u događajima iz jula 1995. godine.¹⁸

7. Optuženi dalje tvrdi da se odbrana alibijem ne ograničava na mjesto gdje se optuženi nalazio u relevantnom momentu, nego uključuje i mogućnost optuženog da izvrši krivična djela za koja se tereti.¹⁹ Optuženi tvrdi da se od njega ne traži da iznosi dokaze radi dokazivanja svoje nevinosti.²⁰ Optuženi navodi da se namjerava oslanjati na dokaze koje je objelodanilo tužilaštvo i da je tužilaštvo imalo mnogo više vremena i sredstava da te dokaze pregleda.²¹

8. Optuženi tvrdi da je od 12. jula do kraja jula 1995. godine neprestano bio u Žepi i da mu sa lokacije u rejonu Žepe na kojoj se nalazio nije bilo moguće da izvrši krivična djela za koja se tereti.²² Optuženi tvrdi da, pošto je nesporno da se od 12. jula nalazio u

¹⁴ T. 873 (25. mart 2010.).

¹⁵ Odgovor, par. 3.

¹⁶ *Ibid.*, par. 2.

¹⁷ *Ibid.*, par. 3.

¹⁸ *Ibid.*, par. 4-7.

¹⁹ *Ibid.*, par. 8-11.

²⁰ *Ibid.*, par. 12.

²¹ *Ibid.*, par. 15.

²² *Ibid.*, par. 2, 17.

Žepi, ne namjerava da poziva "posebne svjedoke".²³ Pored toga, optuženi izjavljuje da "dokumentacija na koju se poziva Odbrana u svom Pretpretresnom podnesku jasno ukazuje gdje se nalazio Zdravko Tolimir i kojim aktivnostima se bavio i pod kakvim okolnostima".²⁴ Optuženi dalje tvrdi da "stanovišta i dokazi" na koje se optuženi poziva u svom Pretpretresnom podnesku "pružaju Veću i Tužilaštvu dovoljno informacija o poziciji odbrane".²⁵ Optuženi izjavljuje da Optužnica, Pretpretresni podnesak tužilaštva, uvodne riječi i spisak na osnovu pravila 65ter sadrže "dovoljan činjenični osnov za alibi".²⁶ Optuženi tvrdi da se tužilaštvo ne nalazi u nepovoljnom položaju i da ne može biti zatečeno iznenadnim izvođenjem dokaza niti nedostatkom informacija o alibiju jer je odbrana dužna da prije izvođenja dokaza odbrane objelodani dokaze na koje će se pozivati.²⁷

9. Optuženi tvrdi da tužilaštvo već ima neophodne informacije o alibiju, da shvata poziciju optuženog i da je već sprovelo istrage s tim u vezi.²⁸ Optuženi tvrdi da zahtjev tužilaštva da Vijeće optuženom naloži da "podnese nove dokaze i činjenične tvrdnje zvuči pomalo čudno" s obzirom na to da je tužilaštvo zatražilo od Vijeća da uputi optuženog da nije dužan da daje bilo kakve izjave o činjenicama predmeta.²⁹ Najzad, optuženi tvrdi da jedan izvještaj vještaka i u njemu citirani dokumenti jasno govore o njegovoj odbrani alibijem,³⁰ ali da svi dokumenti koji se u tom izvještaju navode nisu objelodanjeni optuženom i traži od tužilaštva da te dokumente učini dostupnim.³¹

C. Replika

10. Dana 26. aprila 2010., tužilaštvo je podnijelo "Zahtjev Tužilaštva za odobrenje da dostavi repliku i replika koja se odnosi na Zahtjev tužilaštva za izdavanje naloga

²³ *Ibid.*, par. 17.

²⁴ *Ibid.*

²⁵ *Ibid.*

²⁶ *Ibid.*, par. 20.

²⁷ *Ibid.*, par. 22.

²⁸ *Ibid.*, par. 24-26.

²⁹ *Ibid.*, par. 27-28.

³⁰ *Ibid.*, par. 26 (gdje se navodi da izvještaj vještaka Viktora Bezručnika pod naslovom "Pad Žepe – prikaz vojnih događaja", ERN: 634942-6349976, i dokumenti na koje se u njemu upućuje "jasno i sa dovoljno preciznosti pokriva[ju] period od 12. jula do kraja jula 1995. godine" i jasno govore "o prirodi aktivnosti Zdravka Tolimira u kritičnom vremenskom periodu u rejonu Žepe".).

³¹ *Ibid.*, par. 29.

optuženom da navede dovoljno pojedinosti o svojoj odbrani alibijem" (dalje u tekstu: Replika). U Replici tužilaštvo traži da mu se dozvoli replika na Zahtjev i tvrdi da optuženi (1) nastavlja s nepoštovanjem obaveza objelodanjivanja koje nameće pravilo 67(B); (2) zanemaruje očitu važnost koju njegova dnevna kretanja imaju za njegovu odbranu alibijem; (3) pogrešno tumači te uvriježene obaveze objelodanjivanja kao prebacivanje tereta iznošenja dokaza; i (4) objedinjuje te obaveze objelodanjivanja sa svojim pravom protiv samooptuživanja.³² Stoga tužilaštvo tvrdi da je Odgovor bez merituma i da ga treba odbiti u cijelosti.³³

II. MJERODAVNO PRAVO

11. Relevantan dio pravila 67 predviđa sljedeće:

Pravilo 67 – Dodatno objelodanjivanje

(B) U roku koji odredi pretresno vijeće ili pretpretresni sudija imenovan shodno pravilu 65ter:

(i) odbrana će obavijestiti tužioca o svojoj namjeri da iznese:

(a) odbranu alibijem, u kom slučaju se u obavještenju mora navesti mjesto ili mjesta na kojima optuženi tvrdi da se nalazio u vrijeme krivičnog djela za koje se tereti, imena i adrese svjedoka i sav drugi dokazni materijal na koji se optuženi namjerava pozvati kako bi dokazao taj alibi;

(b) neku posebnu odbranu, uključujući odbranu smanjenom uračunljivošću ili neuračunljivošću, u kom slučaju u obavještenju moraju biti navedena imena i adrese svjedoka i sav drugi dokazni materijal na koji se optuženi namjerava pozvati kako bi dokazao tu posebnu odbranu; i

(ii) tužilac će obavijestiti odbranu o imenima svjedoka koje namjerava da pozove radi pobijanja odbrane o kojoj je obaviješten u skladu sa stavom (i) gore;

(C) Propust odbrane da dostavi obavještenje u skladu s ovim pravilom ne ograničava pravo optuženog da svjedoči o odbranama iz prethodnog stava.

(D) U slučaju da jedna od strana otkrije dodatne dokaze ili materijal koji je po odredbama ovog Pravilnika trebalo da bude objelodanjen ranije, ta strana mora odmah te dokaze ili materijal objelodaniti drugoj strani i pretresnom vijeću.

³² Replika, par. 2.

³³ *Ibid.*

III. DISKUSIJA

12. Vijeće preliminarno smatra da je optuženi najavio svoju namjeru da se brani alibijem. Odjeljak Pretpretresnog podneska optuženog s paragrafima 36–44 naslovljen je "Alibi" i u njemu se u opštim crtama iznosi namjera optuženog da se brani alibijem: "Jedna od teza odbrane je da optuženi nije bio u poziciji da izvrši ili doprinese izvršenju pojedinih navodnih zločina za koji se tereti u optužnici."³⁴ Isto tako, optuženi najavljuje svoju namjeru da se brani alibijem sljedećim riječima:

S obzirom da se u vremenskom periodu za koji tužilaštvo ističe tvrdnju da je Zdravko Tolimir bio obavješten o (stvarno nepostojećem) planu ubijanja dok se nalazio na lokaciji koja mu nije omogućavala da vrši nadzor ni nad jednom jedinicom VRS-a, niti se iz njegovih dopisa može izvesti zaključak da je vršio bilo kakvu kontrolu, stručan nadzor ili bilo šta drugo nad 65. zaštitnim pukom ili 10. diverzantskim odredom, te da je odmah nakon što su civili iz Žepe evakuisani, prešao na područje Krajine radi obavljanja dužnosti vezanih za ofanzivna dejstva hrvatskih oružanih snaga, to se u pogledu optužbi za navodna ubistva, nehumane postupke prema civilima i zarobljenicima u Srebrenici, navodnoj operaciji pokopavanja i ponovnog pokopavanja ističe odbrana alibijem.³⁵

13. Pored toga, u petom dijelu Pretpretresnog podneska optuženog pod naslovom "Obaveštenje o odbrani alibijem" optuženi tvrdi sljedeće:

[Optuženi se] nalazio na lokacijama i vršio dužnosti koje su onemogućavale da vrši nadzor, stručan nadzor, kontrolu, ili ima bilo kakav uticaj nad jedinicama VRS-a koje su bile angažovane u Srebrenici i na pravcima kretanja kolone muslimana, posebno da nije bio u poziciji da vrši stručan nadzor ili bilo šta drugo nad 65. zaštitnim pukom ili 10. diverzantskim odredom, budući da nije imao, nije mogao da ima niti je bio u prilici da ima kontrolu, nadzor ili bilo šta drugo nad jedinicama MUP-a, te da je odmah nakon što su civili iz Žepe evakuisani, prešao na područje krajine radi obavljanja dužnosti vezanih za odbranu od ofanzivnih dejstava hrvatskih oružanih snaga, te se u pogledu optužbi za navodna ubistva, nehumane postupke prema civilima i zarobljenicima u vezi sa Srebrenicom, navodnom operacijom pokopavanja i ponovnog pokopavanja ističe odbrana alibijem.³⁶

[...]

Odbrana alibijem se ističe u odnosu na optužbe za navodna ubistva iz paragrafa 21.1–21.16. Izmenjene optužnice, za situaciono uslovljena ubistva iz paragrafa 22, 22.1–22.4, za optužbe za pokopavanja i ponovna pokopavanja iz paragrafa 23 Izmijenjene optužnice.³⁷

³⁴ Pretpretresni podnesak optuženog, par. 36.

³⁵ *Ibid.*, par. 232.

³⁶ *Ibid.*, par. 261.

³⁷ *Ibid.*, par. 262.

14. Vijeće napominje da pravilo 67(B)(i)(a) nalaže odbrani da tužioca obavijesti o namjeri da iznese odbranu alibijem i utvrđuje uslove u vezi s konkretnošću tog obavještenja. Kako je već rečeno, optuženi je u Pretpretresnom podnesku jasno najavio svoju namjeru da istakne odbranu alibijem, tako da Vijeće smatra da su time stupili u primjenu uslovi iz pravila 67(B)(i)(a).

15. Utvrdivši da je optuženi obavijestio tužioca o namjeri da iznese odbranu alibijem, sljedeće pitanje koje Vijeće treba da riješi jeste da li obavještenje koje je optuženi dao zadovoljava nivo konkretnosti koji nalaže pravilo 67(B)(i)(a) kako bi se obavještenje moglo smatrati efektivnim u smislu tog pravila. Budući da Vijeće smatra da je pravilo vrlo jasno u pogledu uslova koje valja ispuniti, kako bi dalo odgovor na to pitanje, Vijeću je dovoljna nedvosmislena formulacija iz tog pravila.³⁸

16. U pravilu 67(B)(i)(a) jasno se kaže da optuženi, ako se namjerava braniti alibijem, mora o tome obavijestiti tužioca, a u svom obavještenju precizno mora navesti (1) mjesto ili mjesta na kojima tvrdi da se nalazio u vrijeme krivičnog djela za koje se tereti, (2) imena i adrese svjedoka i (3) sav drugi dokazni materijal na koji se namjerava pozvati kako bi dokazao taj alibi.

17. Što se tiče prvog uslova iz tog pravila – da optuženi mora precizno navesti mjesto ili mjesta na kojima tvrdi da se nalazio u vrijeme krivičnog djela za koje se tereti – Vijeće napominje da optuženi u Pretpretresnom podnesku optuženog u vezi sa svojim alibijem ne precizira relevantno mjesto ili mjesta. Vijeće dalje napominje da se, kad optuženi u Odgovoru nespecificirano navodi da se od 12. jula do kraja jula 1995. godine nalazio na lokaciji u Žepi, to ne može smatrati preciznim navođenjem mjesta u Žepi na kojem ili na kojima se se optuženi nalazio.

18. Vijeće se preliminarno u načelu slaže s tvrdnjom optuženog da odbrana alibijem znači više od navođenja fizičke lokacije na kojoj je optuženi bio. U klasičnoj odbrani alibijem obično je dovoljno da optuženi dokaže da je u vrijeme kada se krivično djelo

³⁸ *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T-A, Presuda, 15. juli 1997., par. 284.

dogodilo bio na drugom mjestu tako da će biti očigledno da, ako jeste bio na tom mjestu kako tvrdi, nije mogao počinuti krivično djelo. Drugačije rečeno, uzročna veza između lokacije optuženog i njegove nemogućnosti da počini krivično djelo biće tako očigledna da neće biti potrebe da se ona navede.

19. Međutim, u zavisnosti od karaktera krivičnog djela za koje se optuženi tereti, moguće je da će biti potrebno da se uzročna veza dokazuje. U predmetima poput ovog, gdje je krivična djela koja mu se stavljaju na teret optuženi mogao počinuti na bilo kojoj od više lokacija, navesti samo da se optuženi u konkretno vrijeme nalazio na konkretnoj lokaciji može se činiti nedovoljnom ako se ipak ne dokaže da je postojala uzročna veza između mjesta na kojem se nalazio optuženi i njegove nemogućnosti da počini krivična djela za koja se tereti.

20. Međutim, pravilo 67(B)(i)(a) ne govori ni o materijalnim elementima odbrane alibijem ni o vrsti uzročne veze između fizičke lokacije optuženog i njegove mogućnosti da počini krivična djela za koja se tereti, koja na kraju mora dokazati kako bi odbrana alibijem bila uspješna. Umjesto toga, pravilo 67(B)(i)(a), u odjeljku koji nosi naslov "Dodatno objelodanjivanje", bavi se samo *objelodanjivanjem* i uslovima u vezi s *obavještenjem* o namjeri da se ponudi odbrana alibijem.

21. Stoga, iako optuženi ispravno napominje da se odbrana alibijem može sastojati i od više elemenata, a ne samo od lokacije optuženog u vrijeme krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, to nema odraza na vrstu informacija ili nivo konkretnosti postavljen kao uslov da bi se *obavještenje* o odbrani alibijem smatralo efektivnim shodno pravilu 67(B)(i)(a). U tom pogledu, Vijeće smatra značajnom činjenicu da su se sastavljači ovog pravila opredijelili za formulaciju "mjesto ili mjesta", ne tražeći da se u obavještenju o alibiju navede i kakav je efekat tog ili tih "mjesta" na mogućnost optuženog da počini krivična djela koja mu se stavljaju na teret.

22. Vraćajući se na tvrdnju optuženog da je od 12. jula pa do kraja jula 1995. godine bio u Žepi, Vijeće napominje da je svrha uslova u vezi s obavještenjem utvrđenih u pravilu 67(B)(i)(a) ta da se tužilaštvu omogući da efektivno i efikasno istraži navode o

alibiju.³⁹ Vijeće smatra da, kako jasna formulacija tako i svrha pravila 67(B)(i)(a), podrazumijevaju da optuženi koji se namjerava poslužiti odbranom alibijem mora tužilaštvu dostaviti obavještenje o tome u kojem će *precizno* opisati relevantnu fizičku lokaciju/lokacije na kojima tvrdi da se nalazio u vrijeme/vremena počinjenja krivičnih djela koja mu se stavljaju na teret. Međutim, optuženi je dužan da u tom obavještenju bude konkretan samo do nivoa sa kojeg će kasnije nastojati da svoj alibi dokaže. Prema tome, ako će optuženi u okviru alibija nastojati da dokaže samo to da je u određeno vrijeme bio u Žepi bez dodatnog preciziranja, on nije dužan da u najavi alibija dostavi detaljnije podatke. Obrnuto, ako će optuženi nastojati da u alibiju preciznije utvrdi svoju lokaciju u Žepi, njegova najava alibija mora biti precizna u odgovarajućoj mjeri kako bi se tužilaštvu dala mogućnost da provede svrsishodnu istragu o tom alibiju.

23. Što se tiče drugog uslova iz ovog pravila, da optuženi mora navesti imena i adrese svjedoka na koje se namjerava osloniti kako bi dokazao svoj alibi, Vijeće napominje da se u Pretpretresnom podnesku optuženog ne pominju nikakvi svjedoci o alibiju. Vijeće dalje napominje da se u paragrafu 17 Odgovora navodi sljedeće: "Budući da je nesporno da se Zdravko Tolimir od 12. jula nalazio na području Žepe i da je ova činjenica među tužilaštvom i odbranom nesporna, to odbrana ne namerava da izvodi posebne svedoke."⁴⁰

24. Vijeće smatra da jasna formulacija i svrha pravila 67(B)(i)(a) nalažu da optuženi obavijesti tužilaštvo o imenima i adresama eventualnih svjedoka na koje se namjerava osloniti u dokazivanju svog alibija. Iako se izjava optuženog u pogledu svjedoka o alibiju može tumačiti da znači da ne namjerava izvoditi vlastite svjedoke kako bi dokazao svoj alibi, Vijeće smatra da je formulacija koju je optuženi upotrijebio – "posebni svjedoci" – u ovom pogledu nejasna.

25. Što se tiče trećeg uslova iz ovog pravila, da optuženi mora precizno navesti sav drugi dokazni materijal na koji se namjerava pozvati kako bi dokazao svoj alibi, Vijeće napominje da je u ovom pogledu optuženi u svom Pretpretresnom podnesku samo

³⁹ *Tužilac protiv Rutagande*, predmet br. ICTR-96-3-A, Presuda, 26. maj 2003., par. 241; *Tužilac protiv Kayisheme i Ruzindane*, predmet br. ICTR-95-1-A, Drugostepena presuda, 1. juni 2001, par. 111; *Tužilac protiv Bizimungua*, predmet br. ICTR-99-50-T, Odluka u vezi s obavještenjem Jérômea Bicamumpake o odbrani alibijem, 7. juli 2005., par. 3-5.

⁴⁰ Odgovor, par. 17.

uopšteno pomenuo spisak na osnovu pravila 65ter i drugu dokumentaciju koju je dostavilo tužilaštvo. Međutim, s izuzetkom jednog izvještaja,⁴¹ optuženi nije dao nikakve precizne informacije o drugim dokazima na koje se namjerava osloniti u dokazivanju svog alibija.

26. Vijeće se, kao prvo, ponovno ponovo vraća na jasnu formulaciju pravila 67(B)(i)(a) i u pogledu dodatnih dokaza, kako bi utvrdilo nivo konkretnosti potreban da bi se da bi se obavještenje smatralo efektivnim. Vijeće napominje da je u pravilu upotrijebljena riječ "navesti". Čini se da ona isključuje uopštene ili neodređene tvrdnje. Vijeće ne smatra da su uopštene tvrdnje optuženog da je drugi dokazni materijal u prilog njegovom alibiju već u posjedu tužilaštva, da je poznat tužilaštvu ili je takvog karaktera da ga tužilaštvo može otkriti, takvog nivoa preciznosti da zadovoljavaju uslove potrebne da bi se obavještenje o alibiju smatralo efektivnim. Vijeće takođe smatra da bi svrha pravila 67(B)(i)(a) da se onemogućće nenajavljeni dokazi i da se tužilaštvu da mogućnost da provede istragu o alibiju bila dovedena u pitanje kad bi optuženi uslove propisane za obavještenje o alibiju mogao ispuniti pukom tvrdnjom, bez preciziranja, da tužilaštvo već posjeduje potrebne informacije.

27. Prelazeći na druga pitanja koja se pokreću u argumentaciji, Vijeće napominje da optuženi, u svojoj diskusiji o obavezi da se dostavi obavještenje o alibiju, pominje svoju obavezu dokazivanja alibija i prebacivanje tereta dokazivanja sa tužilaštva na odbranu. Međutim, ono što se traži u Zahtjevu tužilaštva i to što nalaže pravilo 67(B)(i)(a) jednostavno su *obavještenje i režim objelodanjivanja* koji postaju efektivni od trenutka iznošenja namjere da se kao dio odbrane upotrijebi alibi. Iz tog obavještenja ne proističe obaveza optuženog da alibi dokaže, niti se time teret dokazivanja prebacuje na optuženog.⁴² Predmetno pravilo nalaže samo to da optuženi dostavi dovoljno pojedinosti o alibiju kako bi tužilaštvo moglo istražiti te navode.

28. Vijeće takođe uzima u obzir distinkciju između uloge optuženog kao okrivljenog u krivičnom postupku i kao optuženog koji se sam zastupa. S obzirom na to, Vijeće ne vidi nikakvu opasnost od samooptuživanja koja bi mogla proisteći iz ispunjavanja uslova

⁴¹ *Ibid.*, par. 26.

⁴² *Tužilac protiv Vasiljevića*, predmet br. IT-98-32-T, Presuda, 29. novembar 2002., par. 15.

iz pravila 67(B)(i)(a) u vezi s obavještenjem i smatra da dostavljanje dovoljno detaljnog obavještenja o odbrani alibijem ne stoji ni u kakvom odnosu sa pravom optuženog da izrazi svoje mišljenje o činjenicama predmeta. Vijeće napominje da pravilo 67(B)(i)(a) ne postavlja uslov da optuženi svjedoči ili odgovara na bilo kakva pitanja u vezi sa činjenicama predmeta. Naime, to pravilo odbrani nalaže da dostavi *obavještenje* o tome na koje dokaze se odbrana eventualno namjerava pozvati kako bi dokazala alibi. U tom pogledu Vijeće upozorava na razliku između obaveze objelodanjivanja potencijalnih dokaza i eventualnog izvođenja tih dokaza na suđenju.

29. Konačno, Vijeće napominje da, iako propust da se tužilaštvu dostave dovoljno detaljne informacije, što nalažu i pravilo 67(B)(i)(a) i ova Odluka, ne onemogućuje optuženom da, shodno pravilu 67(C), svjedoči o svom alibiju, Vijeću može biti osnova na kojoj će optuženom zabraniti izvođenje drugih dokaza o alibiju i može uticati na ocjenu pouzdanosti odbrane alibijem koju će Vijeće izreći.⁴³

IV. DISPOZITIV

30. Iz tih razloga, na osnovu pravila 67, 89 i 126bis Pravilnika, Vijeće ovim **ODOBRAVA** zahtjev tužilaštva da mu se dozvoli ulaganje replike, **DJELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev tužilaštva i **NALAŽE** optuženom da do 17. decembra 2010. godine

1. dostavi preciznije podatke o mjestu ili mjestima na kojima tvrdi da se nalazio u vrijeme krivičnih djela koja mu se stavljaju na teret ako te preciznije podatke namjerava upotrijebiti u svrhu odbrane alibijem;
2. dostavi imena i adrese eventualnih svjedoka na koje se namjerava osloniti u svrhu odbrane alibijem, ili, u protivnom, da dostavi obavještenje o tome da se u tu svrhu ne namjerava osloniti na svjedoke; i

⁴³ *Kalimanzira protiv tužioca*, predmet br. ICTR-05-88-A, Presuda, 20. oktobar 2010., par. 54, 56, 70-71; *Tužilac protiv Bizimungua*, predmet br. ICTR-99-50-T, Odluka u vezi s obavještenjem Jérômea Bicamumpake o odbrani alibijem, 7. juli 2005., par. 5; *Tužilac protiv Kupreškića*, predmet br. IT-95-16-T, Odluka, 11. januar 1999., str. 3.

3. dostavi obavještenje o bilo kojim drugim dokazima na koje se namjerava osloniti u svrhu odbrane albijem, ili, alternativno, da dostavi obavještenje o tome da se u tu svrhu ne namjerava osloniti na bilo koje druge dokaze.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/

sudija Christoph Flügge,

predsjedavajući

Dana 1. decembra 2010. godine,
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]